

Kaupunki asukkaidensa näköiseksi - valtuustoaloite arkkitehtuuripoliittisen (APOLI) ohjelman laatimiseksi

Joensuun kaupunki on asettanut strategiseksi tavoitteekseen edistää vetovoimaisuuttaan olemalla idän houkuttelevin, elinvoimaltaan kasvava ja hallintokulttuuriltaan kuntalaisiaan kuuleva ja osallistava kaupunki. Kuitenkaan kaupunki ei ohjelmatasolla ole tehnyt liioin näkyväksi tai todeksi tavoitteitaan kuntalaisille kaikista konkreettisimmalla toimialueella, eli kaupunkirakenteen puolella. Kaupungilla on tällä hetkellä parhaimmillaankin jäsentymätön näkemys siitä, miten vaalia ja edistää hyvää kaupunkirakentamista ja ympäristöä, kuinka lisätä kuntalaisten vastuullisuutta ja tietoisuutta omasta ympäristöstään tai miten julkisen rakentamisen laatua tulisi parantaa.

Kaupunkikuva on jatkuvasti läsnä asukkaiden jokapäiväisessä elämässä. Tilojen mitoituksen ja teknisten ratkaisujen lisäksi arkkitehtuuri on myös estetiikkaa. Se on tilojen ja muotojen käyttötaidetta, joka luo aikakautensa kulttuurista kuvaa. Tämä tosiasia tekee siitä myös politiikkaa, sillä poliittiset päätökset vaikuttavat väistämättä jo rakennettuun ja rakentuvaan ympäristöön. On poliittinen valinta päättää esimerkiksi edistää kaupunkikuvassa esteettisiä arvoja: harmonisia mittasuhteita, sopusuhtaisia muotoja, mielikuvitusta ruokkivia koristeita tai aikaa kestäviä materiaaleja ja värejä. On myös poliittinen valinta osoittaa näitä seikkoja kohtaan täydellistä välinpitämättömyyttä.

Me allekirjoittaneet katsomme, että Joensuun rakennustaiteellisia vaatimuksia valvovan kaupunkikuvatoimikunnan ja julkisesta taiteesta vastaavan Penta-taidehankintaryhmän harkinta- ja toimivalta on kaupungin imagon, vetovoiman, elinvoiman ja yleisen viihtyisyyden kannalta tarpeettoman laaja ja epäedustava. Kaupungin tulisi järjestää muun muassa enemmän avoimia arkkitehtuurikilpailuja, joiden avulla voidaan löytää uusia sekä oivaltavia ratkaisuja haasteellisiin suunnittelukohteisiin. Julkisissa taidehankinnoissa tulisi huomioida aidosti myös kuntalaisten toiveet, mikä antaisi hankinnoille aiempaa laajemman veronmaksajien hyväksynnän.

Kaupungin tulisi aktiivisesti osallistaa kuntalaisia rakennushankkeiden ja taidehankintojen eri vaiheissa. Osallistava arkkitehtuuripolitiikka mahdollistaisi sen, että myös asukkaat kantaisivat osaltaan vastuuta ympäristöstään ja vahvistaisivat toiminnallaan alueiden ominaispiirteitä ja identiteettiä. Joensuun, sen eri alueiden ja pitäjien olisi vastaisuudessa mahdollista kehittyä entistä enemmän asukkaidensa näköisiksi. Hyvä arkkitehtuuri ja kestävä kaupunkirakenne parhaimmillaan edistävät ja parantavat kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Ne myös tukevat kaupungin vetovoimaisuutta, matkailua sekä kilpailukykyä. Esimerkkiä ohjelmillaan ovat näyttäneet Suomen vetovoimaisimmat kaupungit Tampere ja Kuopio.

Edellä mainittua taustaa ja perusteluja vasten me allekirjoittaneet esitämme, että Joensuun kaupunki ryhtyy valmistelemaan sille omaa arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa.

Joensuussa 13.6.2022

Sirkka Lappinen
Maija Kuivakainen
Pati Tishian
Ella P.
Ella Partanen
Sara Hänninen
Eero Rogdanoff

Jari M.
Marjatta Räsänen
Sigrun Murtanen
Jari M.
Jukka M.
Matti Rantanen

Pella Peltola

Valtuustoaloitteen ovat
allekirjoittaneet
sähköisesti:
Jussi Wihonen, Outi Mara